

De 'Wild White Cattle' van Chillingham

Meer dan zevenhonderd jaar leeft bij het Chillingham Castle een kudde wilde runderen. Het zijn runderen die nog steeds het gedrag vertonen zoals dat van het oerrund. Zij leven nog steeds in dezelfde natuurlijke omgeving als zevenhonderd jaar geleden in Chillingham Park, met een grootte van 134 hectare, in Northumberland in de buurt van Alnwick.

In 1344 kreeg Chillingham Castle toestemming van de koning van Engeland om het landgoed te ommuren. In die tijd trokken namelijk roversbendes door het land en op deze manier kon men de rovers makkelijker van het landgoed weren. De kudde runderen bleef al die jaren binnen de muren. Vermoed werd dat de kudde ook diende om op te jagen en diende voor voedsel. Dit wilde ras had als voordeel dat het niet gedreven kon worden en dit maakte het voor veedieven moeilijk dieren te stelen.

Kudde Chillinghamkoeien

Nooit is ander bloed in de kudde binnengebracht.

Bijna geheel wit

De 'Wild White Cattle' van Chillingham is een bijna geheel wit rund met op de schouder en nek enige kleine bruine vlekjes, de oorschelpen zijn rood gekleurd en de neuspiegel is zwart.

Het is een klein ras. Een volwassen stier weegt ongeveer 300 kg en een volwassen koe ongeveer 280 kg. Dit lage gewicht is

voor een deel te wijten aan de natuurlijke omgeving. Een aantal stierkalveren is wel buiten het park opgegroeid en deze dieren bereikten een gewicht van 430 kg.

Inteelt en selectie

Door het Roslin Institute in Edinburgh is van gestorven dieren het DNA onderzocht. Hieruit bleek dat de dieren genetisch vrijwel gelijk waren. Het Y-chromosoom is bij alle mannelijke dieren waarschijnlijk gelijk. Toch zijn er fenotypische verschillen veroorzaakt door het milieu.

Doordat gedurende eeuwen steeds verwanten met elkaar zijn gepaard, zijn de grote genetische overeenkomsten ontstaan. Door natuurlijke selectie zijn alle negatieve recessieve genen verdwenen. De vruchtbaarheid is ondanks de inteelt nog steeds goed. Ook bleek uit het DNA-onderzoek dat er geen overeenkomsten waren met onze tegenwoordige rassen.

Bij autopsie van dode dieren zijn nooit dieren gevonden die besmet waren met ernstige runderziekten.

Het gedrag

De stieren vechten onderling veel. Voor het gevecht gooien ze zich onder met modder en hun eigen mest. De verliezer druipt af en zelden vallen er doden bij de gevechten. De uiteindelijke winnaar, de zogenoemde 'King Bull', zal dan ongeveer drie jaar de koeien bevruchten, waarna hij wordt verstoten door een jongere stier. Zijn dochters zijn pas vruchtbaar na 3,5 jaar. Dus de vader bevrucht niet zijn eigen dochters en zijn zoons zijn nog niet sterk genoeg om de 'King Bull' te verstoten.

Aan koeien is niet te zien of ze drachtig zijn. Het kalf wordt namelijk tussen de ribben

jaar	stieren	koeien	kalveren	totaal
1838	25	40	15	80
1931	19	25	–	44
1946	13	18	3	34
1947	5	8	–	13
1956	5	10	4	19
1984	8	29	7	44
2001	17	17	5	39
2008	35	31	11	77

Samenstelling Chillinghamkudde in de periode 1938-2008

gedragen. Dit geeft een voordeel bij een eventuele vlucht. Gaat een koe kalven, dan trekt zij zich terug en na enkele dagen introduceert zij het kalf bij de kudde. Het kalf kan dan geaccepteerd of verstoten worden. 's Nachts vormt de kudde een cirkel. De jonge dieren bevinden zich in het midden, daaromheen de koeien en aan de buitenkant de stieren. Dit gedrag is nog een overblijfsel uit de tijd dat wolven de kudde bedreigden.

Mkz

Tweemaal in de twintigste eeuw is de kudde bedreigd door mkz. In 1967 was het virus slechts 3 km van het park. Na deze bedreiging heeft men besloten om in Schotland een reservekudde op te bouwen. Gestart werd met een stier en twee vaarzen. In 2001 werd het park weer bedreigd door mkz. Nu was het virus 10 kilometer van het park verwijderd. In beide gevallen werd door grote inspanning voorkomen dat de kudde werd besmet. Een besmetting betekende immers dat de kudde geruimd moest worden.

Aantal dieren in de kudde

In de tabel staan de aantallen stieren, koeien, kalveren en het totale aantal dieren.

kudde chillinghamkalveren

Sinds 1700 wordt de kudde 's winters met hooi bijgevoerd. Maar in 1947 lag in het park door opwaaien op sommige delen meer dan twaalf meter sneeuw. Hierdoor was bijvoeren bijna niet mogelijk en stierven er twintig dieren. Met de dertien overgebleven dieren, waaronder gelukkig de 'King Bull', werd de kudde weer opgebouwd. In augustus 1948 werd het eerste kalf geboren. Bijzonder is dat de 'King Bull' vijf jaar zijn diensten bleef uitvoeren en zijn dochters al na 2,5 jaar vruchtbaar werden.

Opgegeten

In 1901 is voor het laatst een dier van de kudde opgegeten. Tijdens een bezoek aan Chillingham wilde de prins van Wales, de

toekomstige koning Edward VII, de 'King Bull' schieten. De beheerder wilde dat natuurlijk niet en hij was de enige die wist wie de 'King Bull' was. Hij wees een oude stier aan als 'King Bull'. Deze werd geschooten en 's avonds op Chillingham Castle opgediend.

De Chillingham Wild Cattle Association is sinds 1971 eigenaar van de kudde. Meer informatie over de kudde kunt u vinden op: <http://www.chillingham-wildcattle.org.uk/> en <http://www.defra.gov.uk/animalh/gvj/vol1502/gvj-vol1502.pdf>

Bron: The Wild White Cattle of Chillingham; uitgave The Chillingham Wild Cattle Association